



# GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 51 — Rok I.

Włocławek, sobota 2 marca 1946 roku.

Cena 2 złote

## Czy oni mogą się zrehabilitować?

„Gazeta Kujawska“ zamieściła niedawno ogłoszenie urzędowe, podające nazwiska „volksdeutschów“, pragnących się „zrehabilitować“; tym razem zebrała się takich amatorów i amatorów spora gromada.

Prowadzona od szeregu miesięcy akcja rehabilitacyjna jest powodem rozgoryczenia szerokiego ogółu Polaków.

Polacy mówią: Kogo tu rehabilitować? Za czasów przedwojennych ludzie ci podawali się za Polaków, było im w Polsce dobrze, może lepiej niż Polakom rdzennym, choć Hitler twierdził, że Polska ich „uciskała“; jednocześnie pocichu pracowali przeciw Polsce. Za czasów okupacji było im też dobrze, bo oświadczyli, że są Niemcami. Teraz chcą być zrównani znowu w prawach z rdzennymi Polakami, aby im też było dobrze, do Reichu wyjeżdżać nie pragną.

Aby mieli prawa rdzennych Polaków, chcą się „zrehabilitować“.

Ale co to znaczy „rehabilitacja“?

Rehabilitacja, w pojęciu prawnym, znaczy przywrócenie praw i czci osobie, która została jej pozbawiona nie z własnej winy, ale wskutek np. fałszywego oskarżenia, omyłki sądowej i t. p. Bywały wypadki, że człowiek, skazany niesłusznie przez sąd, po upływie kilku nieraz lat, zdolawszy zebrać właściwe dowody, wszczynał proces rehabilitacyjny, a gdy wygrał go, został zrehabilitowany, niewinny od zarzutów, jakie mu na rozprawie pierwotnej stawiano. A więc zrehabilitować się może zasadniczo człowiek niewinny.

Weźmy teraz naszych volksdeutschów. Czy oni mogą występować o tak rozumianą rehabilitację? Przecież oni nie są w tym wypadku niewinni. Nie zachodzi bowiem tutaj tego rodzaju okoliczność, że ich ktoś niesłusznie oskarża. Natomiast jest faktem, którego oni sami nie negują, że w godzinie próby zdradzili naród polski, że zaparli się polskości dlatego, aby nie cierpieć, aby przez przyjęcie niemieckości podczas okupacji mieć dobre warunki życia. Nie zrobili tego przez nieświadomość, przeciwnie — jako ludzie dorośli dokonali tej wygodnej dla siebie zmiany narodowości. Wyparli się polski, której chleb przez długie lata jedli, dlatego, że Polska wpadła w nieszczęście okropnej niewoli. A teraz, kiedy ten, który Polskę gnębił został pokonany i Polska znowu jest wolna, oni dla wygodnej życiowej znowu chcą zostać Polakami, bo wiedzą, że gdy to im się uda osiągną, znowu im będzie w Polsce dobrze. Za okupacji akcentowali swoją niemieckość, Polakami gardzili, a teraz chcą się zrównać w prawach obywatelskich z nami wszystkimi, cośmy mimo ucisk i niewolę Polski się nie wyparli

## Po wyrokach w Hiszpanii

### Konferencja francuskich ministrów

PARYŻ, 1. 3. Na konferencji 4 ministrów francuskich omówione zostały rozporządzenia wykonawcze do decyzji rządu zamknięcia granicy między Francją a Hiszpanią.

Jednym z najważniejszych skutków

### Franco jest niepoprawny

LONDYN, 1. 3. General Franco koncentruje swoje wojska na granicy francusko-hiszpańskiej i nie czuje się widocznie bynajmniej winnym.

Sądy jego znowu wydały wyroki skazujące na śmierć szereg republikanów hiszpańskich.

Z Waszyngtonu donoszą, że amerykański departament stanu zamierza wydać wspólną deklarację Stanów Zjednoczonych i Francji w sprawie sytuacji w Hiszpanii.

### Aresztowanie działaczy katolickich

LONDYN, 1. 3. Przedstawiciele republikańskiego rządu baskijskiego w Londynie ogłosili, że 7 członków Katolickich Związków Robotniczych baskijskich aresztowano w Hiszpanii za kolportaż ulotek zawierających rezolucje światowego Kongresu Związków Zawodowych w Paryżu oraz sprawozdanie Kongresu Chrześcijańskich Związków Zawodowych w Brukseli.

zamknięcia granicy pomiędzy obydwojema krajami będzie zawieszenie traktatu pokojowego, który został zawarty między Francją i Hiszpanią we wrześniu 1945 roku.

PARYŻ, 1. 3. Z kół polityczno-dyplomatycznych informują, że nota Stanów Zjednoczonych skierowana do rządu Wielkiej Brytanii w sprawie ostatnich wydarzeń na terenie Hiszpanii zawiera dwa zasadnicze punkty.

Pierwszy z nich dotyczy wydania wspólnego oświadczenia trzech mocarstw potępiającego generała Franco, którego postępowanie zagraża pokojowi świata.

Drugim punktem noty jest wyrażenie nadziei, że rząd Hiszpanii oświadczy gotowość objęcia funkcji kierownika rządów w Hiszpanii.

### Giral gotów objąć władzę

PARYŻ, 1. 3. Premier republikańskiego rządu Hiszpanii Giral oświadczył natychmiastową gotowość objęcia funkcji kierownika rządów w Hiszpanii.

## Nota U. S. A.

Punkt drugi omawia sprawę udzielenia jak najdalej idącego poparcia hiszpańskiemu rządowi republikańskiemu, do czasu nowych wyborów, które winny być przeprowadzone w ten sposób, by były istotnym wyrazem woli całego ludu hiszpańskiego.

### Protest rządu w Czechosłowacji

PRAGA, 1. 3. Na posiedzeniu gabinetu rządu Czechosłowacji postanowiono jednogłośnie wysłać notę z protestem przeciwko wykonaniu wyroków na dziesięciu republikanów hiszpańskich.

W całym kraju odbywają się wiece protestacyjne, na których zebrani uchwalają rezolucje przeciwko wyrokom wydanym na Garcję i jego towarzyszy.

## Ponad pół miliona mieszkańców w Warszawie

WARSZAWA, 1. 3. Według danych statystycznych w dniu 31 stycznia roku bieżącego w Warszawie znajdowało się 481.213 osób, w tym mężczyzn 199.088, kobiet zaś 282.125.

Do liczby tej doliczyć należy osoby nie podlegające rejestracji jak wojskowych pełniących służbę, dyplomatów, obcokrajowców i innych. Wynika więc z tego, że liczba mieszkań-

ców Warszawy przekracza pół miliona.

### Trygwe Lie w Anglii

LONDYN, 1. 3. Sekretarz generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych Trygwe Lie przybył z Oslo do Londynu, skąd udać się ma do Stanów Zjednoczonych.

## Sytuacja w Egipcie

LONDYN, 1. 3. Agencja Reutera donosi, że w Kairze znowu wybuchły rozruchy. Policja brytyjska użyła broni przeciwko demonstrującym studentom egipskim, przy czym został zabity jeden student.

Wielotysięczne tłumy przeniosły

### Przeciwko zatrudnieniu Niemców w Palestynie

LONDYN, 1. 3. Różne organizacje polityczne i społeczne żydowskie w Palestynie i w Wielkiej Brytanii powzięły rezolucje, w których protestują przeciwko projektowi zatrudnienia jeńców niemieckich w Palestynie.

W rezolucji czytamy między innymi:

„Żydzi na całym świecie uważać będą sprowadzenie do Palestyny jeńców niemieckich jako prowokację obrażającą ich godność i jako posunięcie, które zagrażać może pokojowi w Palestynie. Jeżeli rządowi brytyjskiemu potrzebni są ludzie do pracy

## 6 nowych Konsulatów USA

NOWY JORK, 1. 3. Stany Zjednoczone zamierzają utworzyć 6 nowych konsulatów w miastach niemieckich. Zadaniem tych ambasad będzie przede wszystkim opieka i pomoc dla obcokrajowców przebywających na terenie Niemiec.

Konsulaty te będą utworzone w Berlinie, Frankfurtcie, Stuttgarcie, Bremie, Monachium i Hamburgu.

przez lat 5 zgórą cierpiełmy najgorsze prześladowania ze strony tych, których nasi volksdeutsche uznawali w tym okresie za swych rodaków. Od czego oni chcą się właściwie rehabilitować?

„Rehabilitacja“ tego typu mieszkańców Polski to jest jakieś dziwne pomieszanie pojęć.

My wszyscy, cały ogół polski, uważamy, że o żadnej rehabilitacji volksdeutschów mowy być nie może. Nawet „zrehabilitowani“ będą obywatelami, do których nikt zaufania mieć nie będzie, bo przy najbliższej okazji znowu Polskę zdradzą dla wygodnej życiowej.

Volksdeutsche tutejsi najlepiej niech idą „zurück zum Reich“, niech opuszczą Polskę wreszcie raz na zawsze, jak tego domagają się coraz liczniejsze w różnych miastach polskich odbywające się w tej sprawie wiece.

Miejsce dla tych, którzy się podczas wojny opowiedzieli za Niemcami, jest tylko w Niemczech!

Nieprawnik

ciało zamordowanego pokryte barwanymi narodowymi do jego mieszkania.

Narodowy komitet robotniczy i Związek studentów ogłosili, iż dzień 4 marca będzie dniem żałoby po poległych patriotach.

### Rząd w Belgii

BRUKSELA, 1. 3. Misję utworzenia gabinetu w Belgii książę Karol powierzył szefowi partii katolickiej. W związku z tym opinia wyraża obawy, że przewaga tego stronnictwa w rządzie może wywołać próby powrotu na tron króla Leopolda.



# Dzieci w krematoriach i komorach gazowych

NORYMBERGA, 1. 3. Radziecki prokurator Smirnow przedstawił Międzynarodowemu Trybunałowi w Norymberdze dokładne dane dotyczące eksterminacji Żydów w Europie wschodniej.

## Transporty śmiertelne

Smirnow oświadczył, że antysemityzm hitlerowski dążył do zlikwidowania wszystkich Żydów w sposób jak najbardziej okrutny. Trzeba przyznać, iż Niemcom udało się osiągnąć zamierzony cel. Na Łotwie i w Estonii hitlerowcy wymordowali całą ludność żydowską. W ciągu grudnia roku 1941 w samej Rydze rozstrzelano 28 tysięcy Żydów. Komenda niemiecka w Kisłowodzku, Esentukach i Piatigorsku na Kaukazie wydała rozkaz, aby wszyscy Żydzi zamieszkujący te miasta zebrałi się w oznaczonej porze na dworcu kolejowym celem wywiezienia ich na Ukrainę.

Po przybyciu pociągu na stację Mineralne Wody kazano im wysiąść i rozstrzelano.

Trupy zostały odnalezione w rowie przeciwczołgowym.

## Liczby mówią

Prokurator stwierdza dalej, że według danych statystycznych z roku 1939 w Polsce było 3 miliony 550 tysięcy Żydów. Po uwolnieniu kraju od najeźdźcy okazało się, że pozostało przy życiu około 100 tysięcy.

W Czechach zamieszkiwało przed okupacją niemiecką 118 tysięcy Żydów. W chwili obecnej pozostało 6 tysięcy.

## Świadkowie

Na śródownym posiedzeniu Międzynarodowego Trybunału przewodniczący podał do wiadomości, że sąd odrzucił prośbę Ribentropa powołania na świadka Winstona Churchilla. Pozwolono Ribentroppowi natomiast zwrócić się do lordów Montgometry, Kimsley, Beaverbroock i Vansittarta z prośbą o przystanie ze znań pisemnych.

Trybunał nie zgodził się na wezwanie polityków francuskich Daladier, Bonnet, de Perignac i de Castello.

Sąd zgodził się na przesłuchanie 7 świadków urzędniczych ministerstwa spraw zagranicznych oraz bylej sekretarki Ribentropa Małgorzaty Blanc.

## Sprawy Libanu

PARYŻ, 1. 3. W Paryżu rozpoczęła się konferencja francusko-brytyjska w sprawach Libanu. Omawiane są kwestie wycofania wojsk angielskich i francuskich.

## Montgomery w Londynie

LONDYN, 1. 3. Marszałek Montgomery przybył do Londynu w celu omówienia sytuacji żywnościowej, jaka wytworzyła się w związku z kryzysem ogólnosiwiatowym.

Zamierzone są ograniczenia racji dziennych do 1000 kalorii.

Z Londynu marszałek Montgomery uda się do Nowego Jorku w celu przeprowadzenia rozmów na ten temat.

## 26. lista zbrodniarzy

LONDYN, 1. 3. Międzynarodowa Komisja do badań wojennych zbrodni niemieckich ogłosiła nową, 26-tą kolejną listę przestępców wojennych.

Lista ta zawiera 11.150 nazwisk Niemców, których władze poszukują w celu postawienia ich przed sądem.

## Pismo Halifaxa

Sąd wyraził również zgodę na odczytanie odpowiedzi ambasadora brytyjskiego w Stanach Zjednoczonych lorda Halifaxa na pismo Goeringa oraz powołanie świadków odwodowych: szwedzkiego inżyniera Dalheissa i byłego tłumacza niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych dra Schmidta. Będą również przestuchani przeżywający w więzieniu w Norymberdze generałowie lotnictwa niemieckiego Berenshoff i Keller, adiutanci Goeringa: pułk. Braunschwitz, marszałkowie Kesselring i Milch i historyk sztuki dr. Loewe.

Sąd pozwolił Hessowi powołać w charakterze świadka jego sekretarkę osobistą Ingeborg Pee oraz zgodził się na przesłuchanie przez jego obrońcę w obecności jednego z prokuratorów, generała ss Schenenberga oraz kierownika 5 kolumny hitlerowskiej za granicą Bolego.

## Wycofanie wojsk hinduskich z Indonezji

LONDY, 1. 3. Generał sir Claude Auchinleck dowódca wojsk brytyjskich w Indiach oświadczył, że w dniach najbliższych rozpocznie się wycofanie się wojsk hinduskich z Indonezji.

## Konferencja żywnościowa

WASZYNGTON, 1. 3. Dziś rozpoczyna się w Białym Domu konferencja żywnościowa.

Prezydent Truman podkreślił w dalszym ciągu konieczność ograniczeń w tej dziedzinie. Stany Zjednoczone — powiedział prezydent Tru-

## Torturowanie dzieci

Jako świadek zeznawała pisarka polska Seweryna Szmaglewska, która spędziła 2 i pół roku w obozie w Oświęcimiu.

Pod adresem ławy oskarżonych rzuciła ona pytanie gdzie są dzieci tobywające w Oświęcimiu. Pytanie to zostało rzucone w formie oskarżenia. W dalszym ciągu opisała ona straszliwe tortury, jakie przeżywały dzieci pędzone do krematoriów i komór gazowych, skąd wydobywały się przeraźliwe krzyki i jęki niewinnie morderowanych maleństw.

Świadek Zuskeller, pisarz żydowski, przedstawił obraz gnębienia więźniów w obozach, oraz opisał blokady domów, z których nikt nie wychodził żywy. Więźniowie byli strzeżeni nie tylko przez wartowników, ale przez specjalnie tresowane psy.

## Samorząd w Birmie

LONDYN, 1. 3. Agencja Reutersa donosi, że gubernator Birmy sir Reginald Smith zapewnił Radę Ustawodawczą kraju, iż Wielka Brytania pragnie nadać Birmie pełny samorząd w ramach wspólnoty brytyjskiej. Przed tym jednak muszą być przeprowadzone wybory, które by pozwoliły na prowadzenie reżimu demokratycznego oraz muszą być przezwyciężone trudności administracyjne.

## Układ radziecko-mongolski

MOSKWA, 1. 3. Między Związkiem Radzieckim a Mongolią został podpisany układ przyjaźni. Układ ten przewiduje między innymi ścisłą współpracę między obu narodami i zbrojną pomoc w razie napadu na jedną ze stron.

## 300 milionów dolarów przesłano do Europy

WASZYNGTON, 1. 3. W ubiegłym roku ze Stanów Zjednoczonych przesłano do Europy ponad 300 milionów dolarów jako pomoc w gotówce dla krewnych i znajomych na terenie Europy. Dane te pochodzą z amerykańskiego urzędu statystycznego.

## I na nich kolej

BELGRAD, 1. 3. Władze sojusznicze wydały rządowi jugosłowiańskiemu grupę przestępców niemieckich, którzy popełnili szczególnie ciężkie przestępstwa w okresie okupacji Jugosławii przez Niemców.

Wśród 13 zbrodniarzy znajduje się osławiony kat, szef gestapo na Jugosławii Meisner.

## Odbudowa portu w Gdańsku

Gdańsk, 1. 3. Odbudowa portu gdańskiego posuwa się szybko na przód. Odbudowano już całkowicie jeden magazyn, drugi zaś jest na ukończeniu. Wyremontowano część chłodni. W projekcie jest wybudowanie nowych magazynów o łącznej powierzchni 60 tys. metrów kwadratowych.

## Stan wody w rzekach

WARSZAWA, 1. 3. Stan wody na Wiśle w Warszawie zwiększył się nieco i wynosi w chwili obecnej 266. W Krakowie zanotowano stan 251, Sandomierz 254, Zawiercie 340, Puławy 258, Płock — brak danych, Toruń 346. Stan wody w Chełmie 682. Dunajec w Nowym Sączu 175, Przemyśl 197. Stan wody na Odrze w Głogowie 440.

## Świat protestuje

PARYŻ, 27. 2. Dziennik Ordre podaje, że zwrócono się do prezydentowej Rooseveltowej aby złożyła protest przeciwko skazaniu w Hiszpanii kobiet na karę śmierci.

PARYŻ, 27. 2. Jugosłowiański Związek Kobiet nadesłał do Międzynarodowej Federacji Kobiet protest przeciwko skazaniu kobiet hiszpańskich na karę śmierci.

PARYŻ, 27. 2. Z Hiszpanii nadeszła tu nowa wiadomość o dokonaniu nowych czterech egzekucji na patriotach hiszpańskich.

LONDYN, 1. 3. Kongres Federacji Pracy uchwalił zerwanie wszelkich stosunków z faszystowskim rządem generała Franco.

SOFIA, 1. 3. Odbyły się tu liczne wiece protestacyjne w związku z egzekucją wykonaną w Hiszpanii na Garcii i jego towarzyszach.

BELGRAD, 1. 3. Liczne meetingi i wiece wyraziły oburzenie z powodu ostatnio wykonanych wyroków. Zgromadzeni domagali się zerwania stosunków hiszpańskim rządem generała Franco.

## Marszałek Tołbuchin obywatelem honorowym Sofii

MOSKWA, 1. 3. Agencja Tass donosi, że Rada Miejska w Sofii jednogłośnie postanowiła nadać honorowe obywatelstwo miastu marszałkowi Tołbuchinowi, wyłonić specjalny ko-

mitet dla wręczenia mu oznaki honorowej i przemianować jedną z głównych arterii komunikacyjnych — bulwar Ferdynanda na bulwar marszałka Tołbuchina.

## Proces rumuńskich przestępców wojennych

BUKARESZT, 1. 3. W Bukareszcie rozpoczął się proces przeciwko rumuńskim przestępcom wojennym.

Śledztwo wydobyciło m. in. na jaw szereg szczegółów dotyczących planu utworzenia tak zwanej „wielkiej Ru-

munii", której granice projektowane były aż po Dniepr.

Plany te miały być zrealizowane przez ścisłą współpracę Antonescu z hitlerowcami niemieckimi.

## Poszukiwania zaginionych

WASZYNGTON, 1. 3. Zarząd Główny UNRRA przeprowadza poszukiwanie osób zaginionych w okresie zawieruchy wojennej. Została utworzona już lista 100 tysięcy osób przebywających w obozach koncentracyjnych w Niemczech. Ostatnio lista taka opracowana została w sprawie przebywających w obozie w Buchenwald.

## Komitet Słowiański

WARSZAWA, 1. 3. Pod przewodnictwem ministra Rabanowskiego odbyło się posiedzenie Komitetu słowiańskiego.

Na zebraniu, między innymi był obecny prof. Michałowicz.

Tematem dyskusji były sprawy przyjaźni polsko-czechosłowackiej.

## Wycofanie wojsk brytyjskich z Persji

LONDYN, 1. 3. Ostatni kontyngent wojsk Wielkiej Brytanii zostanie już wkrótce wycofany z Persji. Ostateczny termin wycofania upływa w sobotę 2 marca rb.



## Jedenasty dzień procesu NSZ

## Cynizm i okrucieństwo

Jedenasty dzień procesu bandy NSZ był ostatnim dniem przesłuchiwania oskarżonych.

Jako ostatni zeznaje Szeloch (pseudonim „Pogromca“), „komendant rejonu“ w NSZ. Młody człowiek, lat dwudziestu kilku, silny brunet o niskim czole i niesamowitych, okrutnych oczach. Zeznaje z całkowitym spokojem, nawet z nonszalacją, jakby te okropności, o których barwnie i obrazowo opowiada, wcale go nie dotykały.

„Góra“ NSZ mianowała go czymś w rodzaju żandarma band leśnych.

Miał on śledzić, gdzie dzieją się jakie „niedokładności“ w terenie i składać raporty w komendzie.

## Mordercy

„Pogromca“ został aresztowany w Gdańsku. Poznał go ob. Boruch Mejl i oddał w ręce funkcjonariuszy Bezpieczeństwa.

— Co Mejl miał oskarżonemu do zarzucenia? — pyta sąd.

Szeloch wzrusza ramionami.

— Nie wiem.

W kilka chwil później okazuje się, że Szeloch wymordował mu całą rodzinę. Tak zeznał Mejl i inni oskarżeni, sam „Pogromca“ przyznał się nawet do tej potwornej zbrodni w śledztwie.

— Dlaczego ich wymordowaliście?

— Bo nie chcieli należeć do naszego oddziału.

— Jakto, dzieci i stare kobiety-żydówki?

Szeloch milczy.

— Co oskarżony wie o zamordowaniu przez NSZ całej rodziny z za Buga?

— To było we wsi Strzelce. Banda z „Wierzbą“ na czele wymordowała 7 osób.

## „Inspekcja“

Banda NSZ zamordowała hr. Ronikiera. Szeloch zapiera się tego morderstwa. Twierdzi, że taki raport pod-

pisał, ale nie zna jego treści, gdyż podpisując go, miał... grype.

Szeloch opowiada, jak w pewnej wsi, będąc na „inspekcji służbowej“ ze swą bandą zauważyli chłopca na furze, który na ich widok skręcił nagle w bok.

Rozpoczęło się badanie chłopca.

Nieszczęsna ofiara przyznała się, że koń nie jest jego własnością, a pieniądze i zboże pochodzą z kradzieży.

— Dostał w nagrodę 50 na odlewne go — podkreśla Szeloch nie bez pewnej satysfakcji. Następnie oddział z czystym sumieniem podzielił się łupem. Zabrano konia dla bandy „Jaska“, a 9.000 zł. na radioaparat dla oddziału „Sokoła“.

Historii tego typu, „Pogromca“ opowiada wiele.

## Odpowiedzialność zbiorowa

— Czy oskarżony przypomina sobie, iż ktoś w organizacji waszej został zabity wraz z całą rodziną za nieposłuszeństwo?

— Tak jest. Przypominam sobie, czytałem o tym w jakiejś konspiracyjnej gazecie.

— I tam było napisane wyraźnie: „wraz z całą rodziną“?

— Tak.

— Organizacja więc stosowała odpowiedzialność nie tylko do winowajcy, ale rozciągała ją na całą rodzinę.

Przypomina to pod jeszcze jednym względem metody stosowane przez Gestapo i SS.

— Co w NSZ mówiono o AK?

— Że AK nie stanęła na wysokości zadania.

— AK nas opuściła i popelniła wielki błąd...

Po zeznaniach „Pogromcy“ sąd, na wniosek prokuratora przystępuje do badania stopnia rozwoju umysłowego 17-letniego gońca NSZ, Kowalskiego i po zadaniu mu całego szeregu pytań, wydaje decyzję, iż Kowalski działał z rozeznaniami.

## Z Pomorza

## Obwodowe urzędy likwidacyjne

BYDGOSZCZ. Na zarządzenie Ministra Ziem Odzyskanych przemianowane zostały delegatury T. Z. P. w powiatach człuchowskim i złotowskim tut. Województwa na Obwodowe Urzędy Likwidacyjne, podporządkowane Okręgowemu Urzędowi Likwidacyjnemu w Koszalinie, który podlega Ministrowi Ziem Odzyskanych. Obwodowe Urzędy Likwidacyjne są urzędami zespolonymi z odpowiednimi starostwami powiatowymi, zaś Okręgowy Urząd Likwidacyjny w Koszalinie Urzędem Zespolonym z Urzędem Pełnomocnika Rządu na Okręg Pomorze Zachodnie w Koszalinie.

Akademia P. C. K.  
to uroczystość całego społeczeństwa

„Po pięciu latach najokrutniejszej w naszych dziejach okupacji niemieckiej otwierają się wreszcie przed nami wrota Wolności“ — takimi słowami rozpoczynała się pierwsza odezwa Polskiego Czerwonego Krzyża do społeczeństwa Włocławka i Kujaw, jaka została ogłoszona w połowie lutego r. ub.

„I oto zaraz stanęliśmy wobec wielu ciężkich zadań, jakim musimy sprostać wspólnym wysiłkiem narodowym i obywatelskim, ażeby Wolność naszą ugruntować i opromienić powszechną radością“ — głosił w dalszym ciągu Polski Czerwony Krzyż w Włocławku we wspomnianej odezwie.

„Polski Czerwony Krzyż jest samarytańskim i charytatywnym ramieniem społeczeństwa. Do P. Czerw. Krzyża zwracają się oczy wszystkich potrzebujących wsparcia i opieki, do niego wyciągają się ręce wszystkich, którzy są w nieszczęściu“ — taki był dalszy ciąg odezwy.

„Niech każdy Polak, którego stać na to, zadokumentuje swoje poczucie obywatelskie i patriotyzm przez złożenie ofiary na cele Polskiego Czerwonego Krzyża! Polska wzywa nas dzisiaj nie tylko do broni, lecz także do akcji miłosierdzia społecznego“ — tak się kończyła odezwa PCK, rozplakatowana w Włocławku i powiecie w połowie lutego 1945 r.

Dzisiaj, po upływie roku działalności Oddziału Włocławskiego Polskiego Czerwonego Krzyża, możemy z czystym sumieniem stwierdzić, że swoje zrobiliśmy, żeśmy tego najważniejszego roku, pierwszego po okrutnej okupacji niemieckiej, nie zmarłowali, żeśmy niczego nie zaniedbali, że zrobiliśmy wszystko, co było w naszej mocy, by Polski Czerwony Krzyż w Włocławku stał na wysokości zadania.

Co miesiąc ogłaszamy wielocyfrowe liczby, stanowiące chlubne pozycje opiekuńcze PCK. Nasz Oddział Włocławski PCK jest dumny, że ciesząc się szczerą sympatią i poparciem całego społeczeństwa, mógł osiągnąć wyniki, dzięki którym został przez władze nadzorcze zakwalifikowany jako pierwszy w Okręgu Pomorskim pod względem rozwoju działalności opiekuńczej i ilości członków PCK.

W ostatnich dniach Komisja Zarządu Głównego PCK z Warszawy po dokonaniu inspekcji stwierdziła, że Oddział Włocławski PCK prowadzi planową gospodarkę finansowo-bu-

## Zebranie pracowników państwowych

WĄBRZEŻNO. W sali posiedzeń Starostwa odbyło się zebranie pracowników państwowych celem przeprowadzenia wyborów zarządu Związku Zawod. Pracowników Administracji Państwowej. Zebranie zajął wice-starosta T. Schmidt. Następnie zabrał głos ob. Bułajewski, omawiając zadania Związków zawodowych. Po odczytaniu statutu organizacyjnego przez ob. Frączaka, przystąpiono do wyboru członków zarządu. W skład zarządu weszli wice-starosta T. Schmidt — prezes, Bułajewski — wiceprezes, Woźbiewski — wiceprezes, Frączak — sekretarz, Wierzbowski — zastępca sekretarza, Dąbrowski — skarbnik, Popielowa — zastępca skarbnika, kpt. Barowski — członek.

Do komisji rewizyjnej wybrano 3 osoby, a mianowicie: Kudukis — przewodniczący, członkowie Janowski i Solewodziński. W dyskusji ustalono wysokość składek członkowskich na 5 zł. miesięcznie i wpisowe 10 zł.

dżetową oraz wzorową działalność opiekuńczo-społeczną i z uznaniem podkreśliła fakt, że na przeszło milionowy budżet Oddziału za rok 1945 Oddział otrzymał tylko 15 tysięcy złotych subwencji, a mimo to rozwinął działalność samarytańską w tak znacznych rozmiarach, że jest typowany jako Oddział przykładowy PCK.

A oto, czego PCK w Włocławku m. in. dokonał od chwili reaktywizacji Oddziału do 1 lutego rb.: **Punkt odżywczo-sanitarny na dworcu** wydał 102.658 porcji chleba, 397.080 kawy, 5.686 mleka małym dzieciom i 103.391 zup. **Stół PCK** wydała 21.489 obiadów bezpłatnych i 22.965 płatnych, prócz tego 3.336 tanich śniadań. **Ochronka-Sierociniec** — 13.073 śniadania i tyleż obiadów. **Z Domu nocelegowego PCK** skorzystały 20.494 osoby, które prócz dachu otrzymały gorący posiłek i pomoc higieniczno-sanitarną. **Ambulatorium PCK** zarejestrowało 3.205 przyjęć i 314 badań lekarskich. **Biuro Informacyjne PCK** załatwiło 15.639 spraw, związanych z poszukiwaniem rodzin w kraju i zagranicą oraz doręczyło lub wysłało kilkaset listów zagranicznych. Do 16 stycznia rb. PCK prowadził **Kuchnię ludową**, która wydała 132.768 obiadów i 23.070 porcji kawy.

Należy z naciskiem zaznaczyć, że wszelka pomoc ze strony PCK, tak w postaci posiłków, produktów i schronienia, jak w zakresie lecznictwa, była i jest udzielana całkowicie bezpłatnie.

Poza tym Oddział Włocławski PCK prowadzi w powiecie 2 Ochronki i 8 punktów sanitarnych. Członkowie PCK Oddziału Włocławskiego w liczbie 7.514 są zorganizowani w 14 Kołach terenowych i 25 Kołach Mł. w powiecie.

Dzisiejszy Oddział Włocławski PCK w porównaniu z przedwojennym z 3 terenowymi Kołami i 367 członkami PCK stanowi niemały dorobek społeczny Włocławka i powiatu.

Akademia, jaka z racji pierwszej rocznicy powojennej działalności Oddziału Włocławskiego PCK, odbędzie się w niedzielę 3 marca rb. o godz. 4 po południu będzie uroczystością nie tylko działaczy i członków PCK, lecz także całego społeczeństwa, któremu Polski Czerwony Krzyż służy.

Polski Czerwony Krzyż  
Oddział Włocławski.

## RYTM KUJAW

## Z włocławskiej Rady Powiatowej

Włocławek. W ubiegły piątek odbyło się pod przewodnictwem inż. Kamińskiego posiedzenie Włocławskiej Powiatowej Rady Narodowej. Na wstępie posiedzenia przewodniczący przyjął ślubowanie od nowych radnych, poczem wysłuchano sprawozdania Prezydium Rady oraz zatwierdzono umowę, zawartą przez Prezydium w przedmiocie wydawania organu miejscowego „Gazeta Kujawska“ stanowiącego własność powiatu. Przewodniczący Komisji Kontroli Społecznej ob. Osmatek złożył sprawozdanie z kontroli, jaką komisja wspomniana przeprowadziła w ośrodkach rolnych, przeznaczonych na cel oświaty rolniczej. W kilku ośrodkach stwierdzono rabunkową gospodarkę i postanowiono winnych przekazać do ukarania. Sprawa powyższa wywołała dość obszerną dyskusję, rezultatem czego było podjęcie uchwały, aby jednak z uwagi na niemożliwość czasowego uruchomienia wszystkich szkół rolniczych, więc po jednej w każdej gminie, trzy zarezerwowane ośrodki oddać na szkoły powszechne i gimnazjum rolnicze w Lubrańcu, które to szkoły z braku pomieszczeń nie są w

stanie postawić nauki na właściwym poziomie.

W ośrodku Lubień również nie uruchomiono dotąd szkoły rolniczej z braku uczniów, tymczasem miasto odczuwa dotkliwy brak lokalu dla uruchomienia w nim przedszkola. W dalszym ciągu składali jeszcze sprawozdania przewodniczący komisji kontroli rzeczowej i finansowej.

Komisja kontroli rzeczowej przeprowadziła lustrację Pow. Spółdzielni, która to lustracja jednak uwag specjalnych nie nasunęła, poza zwróceniem uwagi, na konieczność skrupulatniejszego konwojowania ładunków zbożowych.

Krótkie ale treściwe sprawozdanie Starosty powiatowego przyjęte zostało do zatwierdzającej wiadomości.

W wolnych wnioskach dyskusję wywołała sprawa uruchomienia zakładów czeladniczych „Rumaki“ leżących pod Brześciem Kujawskim, oraz sprawa należytego zabezpieczenia maszyn rolniczych i lokomobili, jakie zdaniem wnioskodawców znajdują się jeszcze w powiecie i nie zostały przejęte pod należyty dozór fachowy.



# Kronika

<b>DYŻURY APTEK:</b> Dziś na Placu Wolności <b>TEATR</b> Ziemi Kujawskiej Niedziela, 3. III. o 7 wiecz. Wodewil wojskowy p. f. „Na wesoło”	<b>Dzisiaj</b> <b>SOBOTA</b> <b>2</b> <b>MARCA</b> Helena i Pawła	<b>Kalendarzyk słowiański</b> Radosława Jaka w zapustną niedzielę pogoda, tak się wielkanoc poda <b>Słońce:</b> wschód o godzinie 6.2 zachód o godzinie 17. 6
--	---	---

## W lusterku

### Bądźmy szczerzy

Ze się ludzie bawia... ha trudno karnawał, ale, z przeproszeniem na pewno zabawy wtykają ci bilet, albo jakiś świstek: „Zapłać, bracie, zgóry, albo podpisz listę!”

Jeżeli więc pieniądze zgóry żądacie, pytam: „o co chodzi, powiedz szczerze, bracie, może się tu myśle, może też i błędnie; czy o mą osobę, czy też o pieniądze?...”  
Agapit.

**40-godzinne nabożeństwo w klasztorze OO. Reformatów** rozpocznie się w niedzielę dnia 3 marca. Sumę pontyfikalną celebrować będzie ks. Infułat dr. Józef Kruszyński, kazanie o liczności wygłosi O. Wacław. W poniedziałek i wtorek, odprawy niedzielne zostaną sumy o godz. 11-tej z kazań i nieszpory.

We wtorek dnia 5 marca o godz. 5-tej wieczorem na zakończenie 40-dzinnego nabożeństwa, odprawi pontyfikalne nieszpory J. E. ks. Biskup dr. Karol Radoński, który dokona poświęcenia obrazu i konsekracji nowego ołtarza św. Józefa. Kazanie wygłosi ks. dr. Władysław Mirski.

## Wróg ludzkości Nr. 2

Do największych nieszczęść ludzkości, prócz wojen, które prowokują niepohamowany egoizm jednostki, lub narodu, należy zaliczyć choroby, wciąż jeszcze nękające i dziesiątkujące społeczeństwa.

Zwłaszcza gruźlica, która jest do tego stopnia rozpowszechniona, że w dzisiejszym t. zw. świecie cywilizowanym niema dosłownie człowieka, który by nie zetknął się z prątkiem gruźlicy i nie toczył z nim mniej czy więcej pomyślną walkę o swoje życie i zdrowie. Mówiąc obrazowo każdy z nas nosi w piersiach granat, który nie wiadomo kiedy eksploduje.

O ile bakterie tyfuszowe, tęcza czy też ropne można porównać do ordynarnych opryszków, którzy w biały dzień dokonywują napadu na spokojnego obywatela, to prątek gruźlicy występuje w roli skrytobójcy, który niespostrzeżenie i podstępnie morduje swoją ofiarę. Tę charakterystyczną podstępność i skrytobójczość gruźlicy najlepiej ilustrują następujące przykłady, zaczerpnięte z terenu Włocławka.

1) Uczeń gimnazjum lat 21 po przebytej przed tygodniem grypie uskarża się na złe samopoczucie, kaszel, kłócia pod lewą łopatką. Nie gorączkuje. Badanie fizykalne nie wykazało nic poważnego i dopiero prześwietlenie promieniami Rentgena ujawniło jamę gruźliczą w lewym płucu wielkości kurzego jaja. W płucinie wykryto liczne prątki gruźlicze. Całokształt obrazu chorobowego wskazuje, że choroba rozpoczęła się przed rokiem lub dawniej. Jednak chory poza kilkoma prze-

bytymi „grypami” nie zauważył nic niepokojącego w swym stanie zdrowia.

Przykładów takich można mnożyć bez liku. Z całym naciskiem należy podkreślić, że ogólne mniemanie o początku gruźlicy jest przetrzałe i błędne. Najnowsze badania, dzięki odkryciu promieni Rentgena, wykazały, że suchoty nie zaczynają się pod postacią przewlekłego stanu podgorączkowego lub krwioplucia, jak sądzono dawniej, lecz pod postacią ostrego, szybko przemijającego schorzenia, które najczęściej uchodzi za „grypę”.

Dopiero po kilkukrotnym powtórzeniu się tej „grypy”, rozwija się stopniowo ów przewlekły stan podgorączkowy znamionujący rozwiniętą gruźlicę. Dlatego nie wolno lekceważyć sobie niewinnej pozornie „grypy”, która bardzo często jest włącznym początkiem suchot. Zwłaszcza u młodzieży w okresie dojrzewania, każda „grypa” winna być dokładnie wyświetlona, co do jej przyczyn.

Należy podkreślić, że jedynie prześwietlenie promieniami Rentgena umożliwia wczesne rozpoznanie gruźlicy. Wielki też błąd popełnia lekarz, który w rozpoznaniu chorób płuc, poprzestaje na zwykłym, fizykalnym badaniu chorego, bowiem codzienne doświadczenie wykazuje, że nawet wybitni specjaliści, częstokroć stwierdzali, iż dany osobnik jest na płuca zdrowy, gdy tymczasem badanie promieniami Rentgena wykazało jamę wielkości dużego jabłka.

Wczesne rozpoznanie i leczenie chorego na gruźlicę ma decydujące znaczenie dla jego przyszłości a także dla przyszłości całego społeczeństwa. Straty bowiem personalne i ekonomiczne, które powoduje gruźlica, przewyższają szkody wojenne. Masowe, coroczne badania rentgenowskie ogółu ludności winny być jak najszybciej zrealizowane. Przynajmniej dzisiejszej technice nie jest to niemożliwością. Bez tego zasadniczego postulatu walka z gruźlicą jest tylko przysłowiową szyszową pracą.

Dr. J. K. Adamiec.

**Miła impreza.** W ubiegłą sobotę w sali RKU w Włocławku Związek Skarbowców urządził zabawę, z której dochód całkowity został przeznaczony na cele kulturalno oświatowe.

Z przyjemnością należy podkreślić, że impreza ta została przygotowana przez Zarząd Związku z dużą starannością. Miły nastrój, jaki panował w sali został połączony umiejętnie z pięknym i pożytecznym celem.

### Niedzielne imprezy:

W niedzielę dnia 3 marca o godzinie 15-tej, w przedszkolu przy ul. Słowackiego 8 odbędzie się przedstawienie dla dzieci.

Przypominamy, że w niedzielę w sali teatru Ziemi Kujawskiej odbędzie się o godzinie 16-tej Akademia Pol-  
skiego Czerwonego Krzyża.

**Otwarcie Centrali Poszukiwań Osób CEPO.** Straszliwe spustoszenie kraju, a w związku z tym rozproszenie ludności, repatriacja i reemigracja stworzyły sytuację, w wyniku której musimy zaczynać życie od nowa.

Poważną przeszkodą w stabilizacji życia w Polsce jest konieczność wzajemnego poszukiwania się. W pierwszym rzędzie chodzi tu o członków rodzin. Nieraz potrzebne, a prawie niemożliwe jest odnalezienie znajomych, przyjaciół, świadków, klientów, lekarzy czy adwokatów.

Związek Zawodowy Pracowników Poczty i Telekomunikacji w Polsce przed miesiącem zapowiedział uruchomienie Centrali Poszukiwań Osób (CEPO). Obecnie CEPO już zostało uruchomione. Biura mieszczą się w Łodzi, przy ul. Daszyńskiego 36 (Dawniej-Przejazd).

Zadaniem CEPO jest gromadzenie i kartotekowanie adresów Obywateli którzy we własnym zakresie zgłoszą swój adres. W tym celu zostały przygotowane specjalne karty, które można nabyć w każdym urzędzie, czy agencji pocztowej i u listonosza. Cała manipulacja polega na dwóch kartach pocztowych: karta zgłoszenia (rejestracyjna), która ma wyłącznie charakter rejestracyjny, zaś karta podobna przeznaczona jest dla celów poszukiwania i udzielania odpowiedzi.

Związek Zawodowy Prac. P. i T. dysponując około 4 tysiącami placówek pocztowych ma największe możliwości stworzenia instytucji o charakterze jakby biura adresowego dla wszystkich obywateli Polski.

Dyrekcji oraz pracownikom firmy „Mühsam” za troskliwe zajęcie się pogrzebem męża i ojca naszego  
s. + p.  
**BOGDANOWICZA**  
składa serdeczne podziękowanie  
**Rodzina**

Zarząd Powiatowego ZWIĄZKU OGRODNICZEGO zawiadamia niniejszym swych członków, że

### MIESIĘCZNE ZEBRANIE

Związku w nowym składzie Zarządu odbędzie się dn. 3 marca 46 r. o godz. 10-tej w Sali Rady Zw. Zaw. Słowackiego 1. Z uwagi na bardzo ważne sprawy obecność członków obowiązuje.

Jak już wspominaliśmy Teatr Ziemi Kujawskiej we Włocławku urządził na zakończenie karnawału wielki bal pt.

### KONIEC Z KARNAWALEM

który się odbędzie dziś 2 marca w sobotę o godzinie 21.

Przygotowano dużo okolicznościowych niespodzianek. Orkiestra doborowa. Bufet tani i smaczny według cennika.

Wstęp tylko za zaproszeniami, tych P. T. których nazwiska zostało pominięte a którzy by chcieli przyjemnie i wesoło zakończyć karnawał prosimy w sprawie zaproszeń kierować się do biura Teatru.

### WEZWANIE

Wzywa się wszystkich repatriantów, którym przydzielono nieruchomością miejską na terenie miasta Włocławka do osobistego zgłoszenia się w nieprzekraczalnym terminie do dnia 10 marca 1946 r. w Powiatowym Oddziale PUR, ul. 3 Maja 11. II piętro, pokój Nr. 1.

Kierownik Pow. Oddz. PUR.  
K. Mogilski

# RADIO

NIEDZIELA, 3 marca

Hejnał — 7.00.

Dziennik — 8.00, 19.30, 23.00.

Poszukiwania rodzin — 21.30, 23.30.

Muzyka — 7.15, 8.20, 12.04, 15.30, 17.00, 20.00, 22.15.

Audycje specjalne — 16.00 — dla dzieci, 16.20 — dla młodzieży.

Pieśni i arie — 13.30, 19.05, — uśmiech i piosenka.

## ZAWIADOMIENIE

Kierownicy Kin Bałtyk i Polonia po porozumieniu się z Pow. Radą Zw. Zawodowych, ogłaszają: z dniem 1.3. 46 r. w kinach w Włocławku wprowadza się 50% zniżkowe bilety wstępu, które otrzymać będzie można w dni powszednie. W kinie Polonia od godz. 13-tej do 14-tej na pierwszy seans to jest na godz. 17-tą i od 14 do 15-tej na drugi seans rozpoczynający się o godz. 19-tej. W kinie Bałtyk od godz. 13.30 do 14.30, na pierwszy seans, to jest na godz. 17.30 i od godz. 14.30 na drugi seans rozpoczynający się o godz. 19.30

W niedzielę i święta sprzedaż biletów o dwie godz. wcześniej. Bilety otrzymać można na podstawie legitymacji i talonu, które można nabyć w Pow. Radzie Zw. Zawodowych w Włocławku ul. Słowackiego 1, pokój Nr. 8 w godz. urzędowych od godz. 8 do 15-tej.

**Pow. Rada Zw. Zawodowych  
m. Włocławka**

**Wytwórnia Pasty  
do Obuwia i Podłóg  
„GRY-STRZE-WO”  
w Włocławku  
ul. Cyganka 24, tel. 16-45**  
produkujemy pastę **PERLA** w 5 ciu kolorach, **AMIGO** czarną oraz podłogową w 4-ch kolorach  
Kupujemy woski terpentynę i barwniki

## Ogłoszenia drobne

ZAKŁAD KUŚNIERSKI przyjmuje wszelkie obstalunki jak futra, kostiumy, płaszcze, lisy kołnierze. Brzeska 27.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną RKU na nazwisko: Boczkowski Józef, Stara Ruda, gm. Ruskowo.

UNIEWANIAM zgubiony dowód osobisty Woronin Mikołaj, Płocka 124.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną RKU na nazwisko: Suski Stanisław, zam. Popowo, gm. Szpetal.

ZGUBIONO torebkę damską z dowodem, 2-ma kartkami żywn. oraz 300 zł. na nazw. Wieczorkowskich, Płocka 127.

**A więc dziś  
bawimy się u Drukarzy!**

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 szpalt po 5 zł., reklamowe — 10 zł.  
Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.  
Przyjmuje w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach 8 do 12 i od 2 do 5-tej. W soboty od 8 do 12-tej.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, UL. BRZESKA 4. Telefon Nr. 11-26. REDAKTOR A. TURCZYNOWICZ.

E — 08859

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. Drukarnia Dzierżyńskiego, Włocławek, Brzeska 4. Odpow. za pismo: Kolegium Redakcyjne.